

Sygnatura akt I C 48/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: S.S.O. Dagmara Kos

Protokolant: sekr. Joanna Wołczyńska – Kalus

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 roku w Sieradzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna w W.

przeciwko B. B.

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Sieradzu w dniu 18 stycznia 2017 r. w sprawie sygn. akt I Nc 5/17,
2. umarza postępowanie ponad kwotę 133.833,26 (sto trzydzieści trzy tysiące osiemset trzydzieści trzy złote dwadzieścia sześć groszy),
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
4. zasądza od powoda (...) Bank Spółka Akcyjna w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 5.153,00 (pięć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy) złote tytułem brakującej opłaty od pozwu.

Sygn. akt I C 48/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 stycznia 2017 r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna w W. wnosił o zasądzenie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym na jego rzecz od pozwanej B. B. kwoty 137.402,16 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzone nim roszczenie wynika z czynności bankowej objętej umową o kredyt gotówkowy z dnia 13 sierpnia 2015 r. nr (...), jaką pozwana zawarła z powodem.

(pozew- k.2-4)

W dniu 18 stycznia 2007 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu w sprawie sygn. akt I Nc 5/17 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną pozwem należność.

(nakaz zapłaty wydany w sprawie sygn. akt I Nc 5/17- k.27)

W dniu 2 lutego 2017 r. pozwana wniosła zarzuty od wydanego nakazu zapłaty, w których zaskarżyła nakaz w całości i wносиła o jego uchylenie i oddalenie powództwa. W uzasadnieniu zarzutów podnosiła, iż umowa kredytu jest nieważna, gdyż pozwana zawarła ją pod wpływem błędu.

(zarzuty- k.35-39)

Postanowieniem z dnia 27 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu zawiesił postępowanie w sprawie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli sygn. akt I C 487/16

(postanowienie z dnia 27 marca 2017 r.- k.115)

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie.

(postanowienie z dnia 19 lipca 2017 r.- k.125)

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód wnosił o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty ograniczając jednocześnie powództwo do kwoty 133.833,26 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 23 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz wnosił o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia 22 sierpnia 2017 r. w łącznej kwocie 5.999,79 zapłaty.

(odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty- k.150-154)

Na rozprawie w dniu 29 września 2017 r. w imieniu powoda nikt się nie stawił a pełnomocnik pozwanej wnosił o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 29 września 2017 r. na płycie CD 00:00:23 – 00:39:56- koperta k.182)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 sierpnia 2015 r. pozwana B. B. zawarła z powodem (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. za pośrednictwem pośrednika kredytowego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. umowę kredytu gotówkowego nr (...) przeznaczonego częściowo na spłatę zobowiązań finansowych. Na podstawie tej umowy bank udzielił jej kredytu w wysokości 151.810,27 zł. Zgodnie z jej dyspozycją z udzielonego kredytu kwotę 10.500,00 zł powód przekazał pozwanej w formie czeku, kwotę 3.249,91 zł przelał na wskazany przez nią rachunek bankowy na poczet spłaty kredytu zaciągniętego przez nią w (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W., kwotę 87.462,00 zł przelał na wskazany przez nią rachunek bankowy na poczet spłaty kredytu zaciągniętego przez nią w (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. a kwotę 50.598,36 zł przelał na wskazany przez nią rachunek jako opłatę pobieraną przez pośrednika kredytowego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S.. Wskazany kredyt miał być spłacony w 120 ratach kapitałowo – odsetkowych płatnych do 12 dnia każdego miesiąca. Kredyt miał być oprocentowany według zmiennej stopy procentowej która w dniu zawarcia umowy ustalona została na 4,90 %. Skutkiem braku płatności po powstaniu wymagalnej zaległości było między innymi uprawnienie banku do wypowiedzenia umowy zgodnie z jej postanowieniami. Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia.

(kserokopia umowy kredytu- k.6-8, kserokopia dyspozycji uruchomienia kredytu- k.155)

Kwota kredytu udzielonego pozwanej na podstawie zawartej umowy została wypłacona zgodnie z dyspozycjami pozwanej.

(bezsporne, kserokopia dyspozycji uruchomienia kredytu- k.155)

Po zaprzestaniu przez pozwaną spłaty kredytu, powód wystosował do niej pismo z dnia 13 września 2016 r. zatytułowane „Warunkowe wypowiedzenie umowy o kredyt gotówkowy/ o kredyt konsolidacyjny nr (...)”. W treści tego pisma powód poinformował pozwaną o wysokości jej zaległości z tytułu umowy kredytu i wezwał ją do dokonania w terminie 14 dni roboczych, licząc od dnia otrzymania tego pisma, spłaty tej zaległości powiększanej o odsetki wynoszące aktualnie 9,90 % i poinformował ją też o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych, licząc od dnia otrzymania tego pisma, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Jednocześnie poinformował on pozwaną w tym piśmie, że jeśli nie skorzysta ona ze wskazanych w nim uprawnień, wypowiada jej umowę o kredyt gotówkowy/ o kredyt konsolidacyjny nr (...) z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia rozpoczynającego się od dnia, w którym upłynął termin 14 dni roboczych, licząc od dnia doręczenia tego pisma. Powód powiadomił też w nim pozwaną,

że jeśli w okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia przeterminowanego to jest zadłużenia przeterminowanego na dzień wypowiedzenia oraz wszystkich naliczonych rat i odsetek od dnia wypowiedzenia do dnia spłaty, wypowiedzenie stawnie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. Odbiór wskazanego pisma córka pozwanej pokwitowała w dniu 20 września 2016 r.

(kserokopia warunkowego wypowiedzenia umowy- k.9-10, kserokopia zwróconej przesyłki- k.11-12, historia rachunku- k.158-162)

Pismem z dnia 28 listopada 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty zadłużenia z tytułu wypowiedzianej jej umowy kredytu z dnia 13 sierpnia 2015 r. Odbiór wskazanego pisma mąż pozwanej pokwitował w dniu 8 grudnia 2016 r.

(kserokopia wezwania do zapłaty- k.13, kserokopia potwierdzenia odbioru wezwania- k.14-15)

Po otrzymaniu pisma zatytułowanego „Warunkowe wypowiedzenie umowy o kredyt gotówkowy/ o kredyt konsolidacyjny nr (...)” pozwana na poczet należności z umowy kredytu wpłaciła: w dniu 12 października 2016 r. kwotę 300,00 zł, w dniu 31 października 2016 r. kwotę 500,00 zł, w dniu 22 listopada 2016 r. kwotę 1.000,00 zł, w dniu 24 listopada 2016 r. kwotę 3.000,00 zł, w dniu 25 listopada 2016 r. kwotę 200,00 zł, w dniu 13 grudnia 2016 r. kwotę 3.000,00 zł, w dniu 17 stycznia 2017 r. kwotę 500,00 zł, w dniu 7 lutego 2017 r. kwotę 200,00 zł, w dniu 17 lutego 2017 r. kwotę 600,00 zł, w dniu 17 marca 2017 r. kwotę 600,00 zł, w dniu 14 kwietnia 2017 r. kwotę 1.000,00 zł, w dniu 27 kwietnia 2017 r. kwotę 200,00 zł, w dniu 18 maja 2017 r. kwotę 800,00 zł, w dniu 16 czerwca 2017 r. kwotę 800,00 zł i w dniu 18 sierpnia 2017 r. kwotę 500,00 zł. Za każdym razem zastrzegła, iż spełniając świadczenie zastrzega sobie jego zwrot.

(kserokopie poleceń przelewów- k.51-57, historia rachunku- k.158-162)

W dniu 13 maja 2016 r. pozwana wniosła do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli pozew przeciwko powodowi z żądaniem ustalenia bezskuteczności umowy pośrednictwa kredytowego zawartej pod wpływem błędu wraz z umową kredytu gotówkowego nr (...). Sprawa z jej powództwa toczyła się pod sygn. akt I C 487/16 i zakończyła się w dniu 27 kwietnia 2017 r. wydaniem wyroku oddalającego jej powództwo.

(bezsporne, kserokopia pozwu- k.2-8 załączonych akt Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli sygn. akt I C 487/16, wyrok- k.322 załączonych akt Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli sygn. akt I C 487/16)

Przedmiotowych ustaleń stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o dokumenty złożone przez powoda, których treści pozwanej nie udało się zakwestionować.

Na podstawie literalnej treści umowy, która została przeczytana i podpisana przez pozwaną, Sąd ustalił, iż podmiotem udzielającym pozwanej kredytu był powód, w imieniu którego działał przy jej zawarciu pośrednik kredytowy. Również na podstawie treści tej umowy Sąd ustalił, iż oprocentowanie umowy było zmienne i że umowa przewidywała opłatę dla pośrednika kredytowego. Podobnie na podstawie treści umowy Sąd ustalił, iż pozwana zawierając ją miała świadomość, iż całkowita kwota do zapłaty wynosić będzie 193.558,82 zł.

Sąd oddalił wnioski powódki o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków K. B., R. D. i J. B. na okoliczność okoliczności zawarcia umowy kredytu, informacji udzielonych pozwanej przy zawarciu tej umowy, miejsca i czasu jej zawarcia i przebiegu postępowania reklamacyjnego oraz z dokumentów księgowych powoda i (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. dotyczących wzajemnych rozliczeń i rozliczenia z urzędem skarbowym z tytułu umowy kredytu zawartej przez powoda z pozwaną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1988 ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie

kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych

w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W przedmiotowej sprawie pozwana zawarła z powodem w dniu 13 sierpnia 2015 r. umowę kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę zobowiązań finansowych, która to umowa określała obowiązki kredytobiorcy.

Pozwana nie spłacała terminowo rat kredytu udzielonego jej na podstawie wskazanej umowy stąd też powód w myśl § 9 ust. 2 pkt 1 tej umowy miał prawo do wypowiedzenia jej tej umowy. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu powód złożył pozwanej pismem z dnia 13 września 2016 r. zatytułowanym „Warunkowe wypowiedzenie umowy o kredyt gotówkowy/ o kredyt konsolidacyjny nr (...)”

Oceniając zasadność powództwa Sąd w pierwszej kolejności zajął się ustaleniem czy wypowiedzenie umowy kredytu dokonane przez powoda było skuteczne a co za tym idzie czy należność dochodzona pozwem jest wymagalna. Ustalenie tej okoliczności czyniło bowiem zbędnym zajmowanie się podnoszonym przez powódkę dalej idącym zarzutem nieważności umowy kredytu.

§ 12 umowy kredytu z dnia 13 sierpnia 2015 r. przewidywał, że bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu.

W piśmie z dnia 13 września 2016 r. powód wezwał pozwaną do spłaty zaległości wynikającej z umowy kredytu w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania tego pisma i poinformował ją, że w przypadku braku spłaty zaległości w tym terminie bądź nie złożenia w analogicznym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia, pismo to należy traktować jako wypowiedzenie umowy kredytu. Biorąc pod uwagę sposób skonstruowania wskazanego pisma i jego treść, zdaniem Sądu, nie można uznać, by stanowiło ono wypowiedzenie umowy kredytu. Połączenie bowiem w jednym piśmie wezwania do uregulowania należności i jednocześnie przyjęcie, że stanowi ono wypowiedzenie umowy na wypadek niezadośćuczynienia powyższemu wezwaniu, czyni wypowiedzenie umowy niejednoznacznym. Z tak sformułowanego oświadczenia, nie sposób wywnioskować chociażby tego, w jakiej dacie umowa ulega rozwiązaniu, to jest w jaki sposób liczyć należy okres jej wypowiedzenia. Jasny i jednoznaczny jest jedynie przekaz obejmujący informację w zakresie wezwania do zapłaty i terminu w jakim pozwana winna spełnić swoje świadczenie oraz informacja o możliwości i terminie złożenia przez nią wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Zachodziłaby jednak zawsze wątpliwość, czy umowa nadal wiąże strony, w przypadku częściowej zapłaty należności albo w przypadku zapłaty żądanej kwoty przez pozwaną i błędnego jej zarachowania.

Gdyby jednak uznać hipotetycznie, że doszło do złożenia przez powoda oświadczenia o wypowiedzeniu pozwanej umowy kredytu w piśmie z dnia 13 września 2016 r. to i tak byłoby ono nieskuteczne, ponieważ dokonane było z zastrzeżeniem warunku zawieszającego.

Art. 89 kc stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego. W przepisie tym z jednej strony potwierdzona została ogólna zasada dopuszczająca ustanowienie warunku w każdej czynności prawnej, z drugiej natomiast wskazane zostały jej ograniczenia (wyjątki). W doktrynie i orzecznictwie dominuje pogląd, że wypowiedzenie umowy, jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze kształtującym prawo, nie może być złożone z zastrzeżeniem warunku w rozumieniu art. 89 kc. Pozostawałoby to w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego. Klóciłoby się z tym uzależnienie takiego skutku od zdarzenia przyszłego i niepewnego, na które strony nie mają wpływu.

Ponieważ zatem powód nie złożył pozwanej skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, nie nastąpił skutek w postaci wymagalności kredytu. Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 496 kpc uchylił wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 18 stycznia 2017 r. w sprawie sygn. akt I Nc 5/17 nakaz zapłaty.

W odpowiedzi na zarzuty powód ograniczył powództwo w zakresie kwoty należności głównej do kwoty 133.833,26 zł, co należało traktować jako częściowe cofnięcie powództwa. Ponieważ do częściowego cofnięcia pozwu doszło przed rozpoczęciem rozprawy, skuteczność tej czynności nie była uzależniona od wyrażenia na nią zgody przez pozwaną. (art. 203 § 1 kpc). Z uwagi zatem na częściowe cofnięcie powództwa na podstawie art. 355 § 1 kpc Sąd umorzył postępowanie ponad kwotę należności głównej 133.833,26 zł. W pozostałym natomiast zakresie Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

Co do nie pokrytych kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów, od uiszczenia której pozwana została zwolniona, to Sąd na podstawie 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 623 ze zm.) zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 5.153,00 zł stanowiącą tę opłatę.